

Rolnummer 5614
Arrest nr. 28/2014 van 13 februari 2014

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over de artikelen 1 tot 12 van de wet van 25 augustus 1885 die de wetgeving betreffende de koopvernietigende gebreken herziet, zoals gewijzigd bij de wetten van 3 juli 1894 en 10 oktober 1967, en artikel 1 van het koninklijk besluit van 24 december 1987 betreffende de koopvernietigende gebreken bij de verkoop of ruiling van huisdieren, gesteld door de Vrederechter van het kanton Thuin.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, de rechters E. De Groot, J.-P. Snappe, T. Merckx-Van Goey en F. Daoût, en, overeenkomstig artikel 60*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, emeritus voorzitter M. Bossuyt, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 11 maart 2013 in zake Adelaïde Tramasure tegen de nv « Société des Quatre Chemins », waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 18 maart 2013, heeft de Vrederechter van het kanton Thuin de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Zijn de artikelen 1 tot 12 van de wet van 25 augustus 1885 en het koninklijk uitvoeringsbesluit ervan van [24] december [1987] in overeenstemming met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre zij een regeling invoeren die afwijkt van het gemeen recht van artikel 1641 van het Burgerlijk Wetboek,

- doordat, inzake de verkoop van een huisdier van de paardensoort dat niet bestemd is voor een snelle slachting voor consumptiedoeleinden maar voor elk ander gebruik zoals een sportieve loopbaan, die bepalingen het instellen van de vordering tot koopvernietiging van de koper beperken door de enkele gebreken die een dergelijke vordering kunnen verantwoorden te beperken tot twee ziekten en door, op straffe van absoluut verval, een termijn van negen dagen op te leggen vanaf de dag na de levering van het dier om de vordering tot koopvernietiging in te stellen,

- terwijl inzake de verkoop van een huisdier van een andere soort dan die welke worden beoogd in de wet van 25 augustus 1885 en dat niet bestemd is voor een snelle slachting voor consumptiedoeleinden maar voor een sportieve loopbaan, zoals de honden die worden gefokt voor de windhondenrennen of de duiven die deelnemen aan wedstrijden in de duivensport, de vordering tot koopvernietiging van de koper wordt onderworpen aan de voorwaarden van de regeling van het gemeen recht van artikel 1641 van het Burgerlijk Wetboek, zowel voor wat betreft de definitie van de toelaatbare koopvernietigende gebreken als wat betreft de termijn om die vordering in te stellen ? ».

De nv « Société des Quatre Chemins », met zetel te 6120 Ham-sur-Heure-Nalinnes, Chemin de Florenchamps 1, heeft een memorie ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 17 december 2013 :

- is verschenen : Mr. X. Dieux, advocaat bij de balie te Brussel, voor de nv « Société des Quatre Chemins »;

- hebben de rechters-verslaggevers F. Daoût en A. Alen verslag uitgebracht;

- is de voornoemde advocaat gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeskil*

De eiseres voor de Vrederechter van het kanton Thuin heeft een vordering tot koopvernietiging ingesteld en vordert de veroordeling van de verweerster tot het betalen, aan haar, van een bedrag tot vergoeding van de aankoopprijs van een paard en van veterinaire kosten, alsook tot vergoeding van haar morele schade, aangezien het paard dat zij van de verweerster had gekocht, een koopvernietigend gebrek vertoonde, daar het paard mank liep, zodat het ongeschikt was voor een sportieve loopbaan.

De verweerster voert van haar kant een grond van niet-ontvankelijkheid aan ten aanzien van de hoofdvordering, afgeleid uit de schending van de bepalingen van de wet van 25 augustus 1885 die de wetgeving betreffende de koopvernietigende gebreken herzielt, en van het koninklijk besluit van 24 december 1987 betreffende de koopvernietigende gebreken bij de verkoop of ruiling van huisdieren.

De verwijzende rechter merkt op dat, zelfs in de veronderstelling dat het door de eiseres aangevoerde gebrek valt onder een van de twee categorieën die limitatief worden opgesomd in artikel 1 van het koninklijk besluit van 24 december 1987, de aan de koper, op straffe van verval, opgelegde termijn klaarblijkelijk ruim was overschreden op de dag van de dagvaarding. Het absolute karakter van het bij de wetsbepalingen opgelegde verval ontnemt de rechter elke beoordelingsbevoegdheid en in die materie is er geen sprake van om, naar het voorbeeld van de gemeenrechtelijke regeling van de vordering tot koopvernietiging op grond van artikel 1641 van het Burgerlijk Wetboek, het ogenblik waarop het gebrek aan het licht komt, te nemen als aanvangspunt van de dagvaardingstermijn, waarbij het begrip « korte termijn » zelf, met alle varianten van de jurisprudentiële toepassingen ervan, bij de wet van 25 augustus 1885 is uitgesloten met betrekking tot de verkoop van huisdieren van het paarden-, schapen-, runder- en varkensras.

De verwijzende rechter is van mening dat terecht de vraag kan worden gesteld in welke mate de discriminatie kan worden verantwoord die de koper van een huisdier van het paarden-, schapen-, runder- of varkensras ondergaat ten opzichte van de koper van elk ander huisdier, in het bijzonder wanneer de aankoop geen betrekking heeft op een dier dat voor een snelle slachting voor consumptiedoeleinden is bestemd. Hij stelt derhalve de hiervoor weergegeven prejudiciële vraag.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van de verwerende partij voor de verwijzende rechter

A.1.1. De verwerende partij voor de verwijzende rechter heeft met verbazing kennisgenomen van het vonnis waarmee de prejudiciële vraag wordt gesteld, aangezien die vraag nooit ter sprake is gebracht tijdens de pleitzitting, noch door de partijen, noch door de rechter. Zij merkt op dat de wet van 25 augustus 1885 een bijzondere regeling heeft ingevoerd om de koopvernietigende gebreken te waarborgen inzake de verkoop van dieren die onder het toepassingsgebied ervan vallen en in dat opzicht een eerste initiatief heeft aangepast dat de wetgever eerder had genomen bij een wet van 28 januari 1850. De aldus ingevoerde regeling is dus traditioneel en wordt reeds vele jaren zonder betwisting toegepast. Dat waarborgt niet op onvoorwaardelijke wijze de bestaanbaarheid ervan met de Grondwet; toch wordt op die manier met de tijd aangetoond dat die regeling geen ondoordachte eigenaardigheid is die *a priori* met wantrouwen of scepticisme zou kunnen worden benaderd in het licht van een louter abstracte opvatting van het gelijkheidsbeginsel.

A.1.2. Volgens de prejudiciële vraag zou de koper van een in artikel 1 van de wet van 25 augustus 1885 beoogd dier niet het voordeel genieten van de jurisprudentiële flexibiliteit die van toepassing is op de begrippen « korte termijn » en « verborgen gebrek » in de zin van het gemeen recht, terwijl de koper van een dier dat niet door die wet wordt beoogd, die flexibiliteit wel zou kunnen genieten.

De partij voert in de eerste plaats aan dat het Belgisch positief recht niet overeenstemt met de in de prejudiciële vraag voorgestelde beschrijving. De waarborg van de koopvernietigende gebreken die van toepassing is op de verkoop van een hond is in het bijzonder niet die waarin het Burgerlijk Wetboek voorziet luidens artikel 1641 ervan. Een specifieke regeling vloeit immers voort uit het koninklijk besluit van 27 april

2007 houdende erkenningsvoorwaarden voor inrichtingen voor dieren en de voorwaarden inzake de verhandeling van dieren (artikel 28/1). De bewering in de prejudiciële vraag in verband met de honden die worden gefokt voor de windhondenrennen die onder de regeling van het gemeen recht zouden vallen, is dus onjuist.

De partij merkt overigens op dat, zelfs indien het Hof, door middel van een herformulering van de vraag, de regeling die voortvloeit uit de in het geding zijnde bepalingen zou menen te kunnen onderzoeken in het licht van de regeling die uitsluitend van toepassing is op de verkoop van dieren die onderworpen blijven aan de artikelen 1641 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, de prejudiciële vraag ontkennend moet worden beantwoord.

Het objectieve karakter van het criterium van onderscheid wordt in de eerste plaats uitdrukkelijk bevestigd door de motieven die ten grondslag liggen aan de prejudiciële vraag. Vervolgens « hebben de koper van een paard, in voorkomend geval een renpaard, en de koper van een duif, eventueel een wedstrijdduif, niet hetzelfde profiel, noch dezelfde bedoelingen. In het mededingingsrecht zou men zich trouwens niet bevinden in aanwezigheid van vervangbare producten voor het bepalen van de relevante markt ». Het doel van de wetgever bestond overigens erin de rechtszekerheid te waarborgen in marktsegmenten waar hij heeft opgemerkt dat die het meest blootgesteld waren aan betwistingen en processen, veroorzaakt of bevorderd door onvoldoende nauwkeurige definities die afhingen van feitelijk soevereine beoordelingen door de rechters ten gronde.

De partij is ten slotte van mening dat de ingevoerde regeling volkomen voldoet aan het nagestreefde doel en daarmee evenredig is. De invoering van een systeem van nauwkeurige en gesloten definities, gepaard gaand met nauwkeurig vastgestelde termijnen, kan de rechtszekerheid waarborgen. De korte termijnen waarin de wet van 25 augustus 1885 en de uitvoeringsbesluiten ervan voorzien, zijn verantwoord door het feit dat de ingevoerde regeling in het voordeel van de koper een vermoeden bevestigt volgens hetwelk het binnen de vereiste termijn aangetoonde gebrek bestond op het ogenblik van de overeenkomst. In elk geval is de wettelijke regeling louter optioneel, aangezien de partijen vrij blijven om hun overeenkomst aan het gemeen recht te onderwerpen. Het staat dus aan de partijen, overeenkomstig het beginsel van de wilsautonomie en van de bindende kracht van overeenkomsten, de waarborgregeling te bepalen waaraan zij zich willen onderwerpen. Zij zijn dus niet onderworpen aan een verschillende regeling naar gelang van het dierenras : alleen wanneer zij overeenkomen geen gebruik te maken van de vrijheid die de wet hun biedt, zal een gedifferentieerde regeling naar gelang van het ras waartoe het dier behoort, van toepassing kunnen zijn.

De partij merkt ten slotte op dat de regeling die uit de voormelde wet voortvloeit, niet noodzakelijk nadelig is voor de koper. Niets laat toe te denken dat de koper volgens het gemeen recht op onvoorwaardelijke wijze een langere termijn zou genieten dan die welke voortvloeit uit de voormelde wet. Het staat evenmin vast dat het voor de koper van een dier wenselijker zou zijn te beschikken over de mogelijkheid te verwijzen naar het begrip « verborgen gebrek » volgens het gemeen recht, in plaats van de automatische bescherming van de wet te genieten in de daarin op limitatieve wijze opgesomde gevallen. Evenmin zou ervan kunnen worden uitgegaan dat iedere koper van dieren zich op onvoorwaardelijke wijze bevindt in een situatie van ondergeschiktheid ten opzichte van de verkoper, die hem zou beletten onder gelijken te onderhandelen of contractuele voorwaarden inzake waarborgen op te leggen die verschillen van die welke zijn verankerd in de wet van 25 augustus 1885 en in de uitvoeringsbesluiten ervan.

- B -

B.1.1. De wet van 25 augustus 1885 die de wetgeving betreffende de koopvernietigende gebreken herzielt, bepaalt :

« Art. 1. Bij de verkopen of ruilingen van paarden, ezels, muilezels en andere huisdieren die tot het schapen- runder- of varkensras behoren, worden de ziekten of gebreken die door de regering vastgesteld worden, met de beperkingen en de voorwaarden die zij

aangewezen acht, voor koopvernietigende gebreken gehouden en zullen zij alleen aanleiding geven tot de vordering voorzien bij artikel 1641 van het burgerlijk wetboek.

Art. 2. De regering zal eveneens de termijn bepalen binnen dewelke de vordering moet worden ingesteld op straf van verval.

Deze termijn mag de dertig dagen niet overschrijden, de dag vastgesteld voor de levering niet inbegrepen.

De termijn om voor de rechtsmacht te verschijnen voor dewelke de vordering in eerste aanleg ingeleid wordt, zal tenminste één dag zijn indien de partij haar woonplaats heeft binnen de vijf myriameter vanaf de plaats van verschijning. Indien haar woonplaats verder ligt, wordt deze termijn met één dag per vijf myriameter verlengd.

Art. 3. Indien de levering van het dier buiten de woonplaats van de verkoper is geschied, zal de termijn om de vordering in te stellen verlengd worden met één dag voor elke vijf myriameter afstand tussen de woonplaats van de verkoper en deze van de koper.

Indien de koper het dier heeft voortverkocht en zelf gedagvaard wordt tot ontbinding van de verkoop, kan hij zijn eigen verkoper in vrijwaring oproepen, zo tenminste de termijn gedurende dewelke hij bij hoofdvordering had kunnen optreden nog niet verstreken is.

Deze termijn om in vrijwaring op te roepen zal, in dit geval, en ongeacht de plaats waar het dier zich bevindt, verlengd worden met één dag voor elke vijf myriameter afstand tussen de woonplaats van de oorspronkelijke koper en deze van de oorspronkelijke verkoper.

Art. 4. Binnen de termijn die overeenkomstig artikel 2 zal bepaald worden om de vordering in te leiden, zal de koper, op straf van verval, ertoe gehouden zijn de aanstelling uit te lokken van deskundigen met tot opdracht het bestaan van het koopvernietigend gebrek te doen vaststellen en daarvan proces-verbaal op te maken.

Dit verzoek zal hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, hetzij in de vorm van een telegram, gedaan worden aan de vrederechter van de plaats waar het dier zich bevindt; in elk geval zal het, op straf van nietigheid, het gebrek aanduiden waardoor het dier zagezegd aangetast is.

De vrederechter zal er de datum van vaststellen in zijn beschikking; hij zal het gebrek, waarop de eis gesteund is, vermelden en onmiddellijk, naargelang van de eis van het geval, een of drie deskundigen aanstellen die hun taak binnen de kortste tijd zullen moeten aanvangen, na de eed voor deze magistraat te hebben afgelegd en zonder verdere procedureformaliteiten; hij zal per verzekerd telegram de verkoper op de hoogte brengen van de dag, het uur en de plaats van het deskundig onderzoek.

Het proces-verbaal van het deskundig onderzoek zal gemotiveerd zijn en de minuut ervan overgemaakt worden aan de partij.

Indien het deskundig onderzoek slechts aangevat of beëindigd wordt na het verstrijken van de termijnen, bepaald overeenkomstig artikel 2, zal het aangegeven worden of het geconstateerd gebrek gedurende deze termijnen heeft bestaan.

Nochtans, wanneer het dier, binnen de termijn bepaald voor het instellen van de vordering, op bevel van de bevoegde overheid zal afgemaakt worden wegens een van de ziekten die tot koopvernietiging aanleiding geven, zal het proces-verbaal dat in dit geval opgemaakt wordt, en dat op dezelfde manier met redenen zal omkleed zijn, het proces-verbaal van het deskundig onderzoek vervangen.

Art. 5. Wanneer het dier buiten het land is gebracht, moet de koper, op straffe van verval, het terug in het land doen terugkomen en het brengen, hetzij naar de woonplaats van de koper of naar de hoofdplaats van het kanton waar die woonplaats gevestigd is, hetzij naar de plaats waar het contract is gesloten, hetzij naar de plaats waar de levering is gedaan.

De termijn voor het instellen van de rechtsvordering wordt in dat geval verlengd met één dag per vijftien myriameter afstand tussen de plaats waar het dier zich bevindt en de plaats waarnaar het moet worden teruggebracht.

Het verzoek tot benoeming van deskundigen moet, op straffe van verval, worden ingediend bij de vrederechter van de plaats waarnaar het dier zal worden gebracht, en zulks binnen de termijn bepaald overeenkomstig artikel 2, met een verlenging van twee dagen zonder meer.

De vordering tot koopvernietiging moet insgelijks in dat geval altijd worden ingesteld vóór de bevoegde rechter van diezelfde plaats.

De koper moet bewijzen naar welke plaats buiten het land het dier is gebracht.

Wanneer het echter gaat om een koopvernietigend gebrek dat besmettelijk is, mag de koper in geen geval het dier in het land doen terugkomen of een vordering tot koopvernietiging instellen.

Evenmin kan de koper zodanige vordering instellen wanneer het dier buiten het land is gestorven.

Art. 6. De vreemde eiser is gehouden, op verzoek van de verweerder, de borg te stellen, waarvan melding wordt gemaakt in artikel 16 van het Burgerlijk Wetboek en in de artikelen 851 en 852 van het Gerechtelijk Wetboek, op straffe van in zijn vordering niet te worden toegelaten.

De borgsom wordt reeds op de eerste zitting in geld vastgesteld door de rechter vóór wie de rechtsvordering aanhangig is.

De door de rechter bepaalde som wordt aan de griffier ter hand gesteld.

Het vonnis is uitvoerbaar zonder dat het vooraf moet worden betekend; het is niet vatbaar voor hoger beroep.

Art. 7. De vorderingen tot koopvernietiging zullen als dringende zaken behandeld en gevonnist worden.

Art. 8. Indien het dier binnen de termijn, bepaald overeenkomstig artikel 2, verloren gaat, zal de verkoper tot geen vrijwaring gehouden zijn tenzij de koper het bewijs levert dat het verlies van het dier te wijten is aan een van de koopvernietigende gebreken, voorzien bij toepassing van deze wet.

Art. 9. De koopvernietigende gebreken die binnen de voorziene termijnen geconstateerd worden volgens de voorgeschreven pleegvormen, zullen, tot bewijs van het tegendeel, vermoed worden als hebbende bestaan op het ogenblik van de overeenkomst.

Art. 10. De verkoper of de ruiler zal niet gehouden zijn tot vrijwaring wegens koopvernietigende gebreken van besmettelijke aard, indien hij bewijst dat het dier sedert de levering in aanraking is geweest met dieren, aangetast door dezelfde besmettelijke ziekte als degene die tot de koopvernietigende vordering aanleiding gegeven heeft.

Art. 11. Het verval voorzien bij de artikels 2, 4 en 5, is volkomen en zal van ambtswege worden toegepast, behalve wanneer de verkoper of de ruiler eerst te goeder trouw voor een onbevoegde rechter zou zijn gedagvaard geworden.

Art. 12. De vordering tot prijsvermindering, toegelaten bij artikel 1644 van het burgerlijk wetboek, zal niet mogen uitgeoefend worden ingeval van koop en ruil van dieren die onder deze wet vallen.

Art. 13. De rechtsvordering tot vernietiging van verkoop of ruiling van huisdieren, bestemd om afgemaakt te worden voor het verbruik, is slechts ontvankelijk uit hoofde der gebreken die ze tot de voeding onverbruikbaar maken, op voorwaarde dat die rechtsvordering ingespannen worde binnen de vijf dagen der levering van het verkocht dier, dat dit dier niet op eenen afstand van meer dan 5 myriameters van de verkoopplaats vervoerd zij en dat het volkomen voor het verbruik ongeschikt worde verklaard ».

B.1.2. Zoals het van toepassing is op het voor de verwijzende rechter hangende geschil, bepaalde het koninklijk besluit van 24 december 1987 betreffende de koopvernietigende gebreken bij de verkoop of ruiling van huisdieren, vóór de wijziging ervan bij de koninklijke besluiten van 11 januari 2009 en van 1 februari 2012 :

« Artikel 1. Enkel volgende ziekten of gebreken worden als koopvernietigende gebreken beschouwd :

1° Bij paard, ezel, muilezel of muildier :

- malleus;
- chronische intermitterende kreupelheid.

[...]

Art. 6. De termijn voor het instellen van een rechtsvordering wegens een koopvernietigend gebrek is, de voor de levering vastgestelde dag niet gerekend, dertig dagen in geval van besmettelijke pleuropneumonie, runderbrucellose of enzoötische runderleucose, vijftien dagen in geval van rundertuberculose of witte-vaarzenziekte en negen dagen in de andere gevallen ».

B.2.1. De verwijzende rechter vraagt aan het Hof of de artikelen 1 tot 12 van de wet van 25 augustus 1885 en het uitvoeringsbesluit ervan van 24 december 1987 bestaanbaar zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre zij een regeling invoeren die afwijkt van het gemeen recht van artikel 1641 van het Burgerlijk Wetboek.

De verwijzende rechter merkt op dat, inzake de verkoop van een huisdier van het paardenras dat niet bestemd is voor een snelle slachting voor consumptiedoeleinden, maar voor elk ander gebruik, zoals een sportieve loopbaan, die bepalingen de uitoefening van de vordering tot koopvernietiging van de koper beperken door de enige gebreken die een dergelijke vordering kunnen verantwoorden, te verminderen tot twee ziekten en door, op straffe van volkomen verval, een termijn van negen dagen op te leggen te rekenen vanaf de dag na de levering van het dier om de vordering tot koopvernietiging in te stellen, terwijl, inzake de verkoop van een huisdier van een ander ras dan die welke worden beoogd bij de wet van 25 augustus 1885 en dat niet bestemd is voor een snelle slachting voor consumptiedoeleinden maar voor een sportieve loopbaan, zoals de honden die worden gefokt voor de windhondenrennen of de duiven die deelnemen aan wedstrijden in de duivensport, de vordering tot koopvernietiging van de koper is onderworpen aan de voorwaarden van de gemeenrechtelijke regeling van artikel 1641 van het Burgerlijk Wetboek, zowel ten aanzien van de definitie van de aanvaardbare koopvernietigende gebreken als ten aanzien van de termijn om die vordering in te stellen.

B.2.2. Uit de bewoordingen van de prejudiciële vraag blijkt derhalve dat aan het Hof alleen een vraag wordt gesteld over de artikelen 1 en 2, eerste en tweede lid, van de in het geding zijnde wet.

B.2.3. Noch artikel 26, § 1, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof noch enige andere grondwettelijke of wettelijke bepaling verleent het Hof de bevoegdheid om bij wijze van prejudiciële beslissing uitspraak te doen over de vraag of de bepalingen van een uitvoeringsbesluit bestaanbaar zijn met de artikelen 10 en 11 van de

Grondwet. Met toepassing van artikel 159 van de Grondwet komt het de rechter toe de bepalingen van een uitvoeringsbesluit die niet in overeenstemming zouden zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, buiten toepassing te laten.

Het Hof vermag zich enkel uit te spreken over het ten aanzien van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet al dan niet verantwoorde karakter van een verschil in behandeling als dat verschil aan een wetskrachtige norm kan worden toegeschreven. In dat verband moet worden opgemerkt dat, wanneer een wetgever een machtiging verleent, aangenomen dient te worden, behoudens aanwijzingen in tegenovergestelde zin, dat hij de gemachtigde enkel de bevoegdheid verleent om die machtiging aan te wenden in overeenstemming met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Wanneer een wettelijke regeling verwijst naar de nadere uitwerking ervan in een uitvoeringsbesluit, dient te worden bepaald aan welk van beide normen het in het geding zijnde grondwettigheidsbezwaar kan worden toegeschreven.

B.2.4. Het in het geding zijnde verschil in behandeling vloeit rechtstreeks voort uit de artikelen 1 en 2 van de wet van 25 augustus 1885, aangezien die bepalingen slechts betrekking hebben op bepaalde huisdierenrassen, aangezien zij toelaten een onderscheid te maken naar gelang van de ziekte waaraan die huisdieren lijden en aangezien zij, in afwijking van artikel 1641 van het Burgerlijk Wetboek, een termijn van maximum 30 dagen opleggen waarbinnen, op straffe van verval, de vordering dient te worden ingesteld.

B.3. Om de prejudiciële vraag te beantwoorden, dient het Hof de bestaanbaarheid na te gaan, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van artikel 1 van de in het geding zijnde wet, in zoverre het bij de verkoop van paarden alleen de door de Regering aangewezen ziekten of gebreken, met de beperkingen en voorwaarden die zij gepast zal achten, beschouwt als koopvernietigende gebreken die als enige de vordering doen ontstaan die voortvloeit uit artikel 1641 van het Burgerlijk Wetboek, en van artikel 2 van die wet, in zoverre het aan de Regering de zorg toevertrouwt de termijn te bepalen waarin de vordering op straffe van verval zal worden ingesteld (eerste lid), waarbij die termijn niet meer mag bedragen dan dertig dagen, de dag van de levering niet inbegrepen (tweede lid).

B.4. De artikelen 1641 tot 1649 van het Burgerlijk Wetboek, die paragraaf II (« Vrijwaring voor gebreken van de verkochte zaak ») van afdeling III (« Vrijwaring ») van hoofdstuk IV (« Verplichtingen van de verkoper ») van titel VI (« Koop ») van boek III (« Op welke wijze eigendom verkregen wordt ») van dat Wetboek vormen, bepalen :

« Art. 1641. De verkoper is gehouden tot vrijwaring voor de verborgen gebreken van de verkochte zaak, die deze ongeschikt maken tot het gebruik waartoe men ze bestemt, of die dit gebruik zodanig verminderen dat de koper, indien hij de gebreken gekend had, de zaak niet of slechts voor een mindere prijs zou hebben gekocht.

Art. 1642. De verkoper moet niet instaan voor de gebreken die zichtbaar zijn en die de koper zelf heeft kunnen waarnemen.

Art. 1643. Hij moet instaan voor de verborgen gebreken, zelfs wanneer hij die niet gekend heeft, tenzij hij in dat geval bedongen heeft dat hij tot geen vrijwaring zal zijn gehouden.

Art. 1644. In het geval van de artikelen 1641 en 1643, heeft de koper de keus om ofwel de zaak terug te geven en zich de prijs te doen terugbetalen, ofwel de zaak te behouden en zich een gedeelte van de prijs te doen terugbetalen, welk gedeelte door deskundigen zal worden bepaald.

Art. 1645. Indien de verkoper de gebreken van de zaak gekend heeft, is hij niet alleen gehouden tot teruggave van de prijs die hij ervoor ontvangen heeft, maar bovendien tot vergoeding van alle schade aan de koper.

Art. 1646. Indien de verkoper de gebreken van de zaak niet gekend heeft, is hij slechts gehouden tot teruggave van de prijs, en tot vergoeding aan de koper van de door de koop veroorzaakte kosten.

Art. 1647. Indien de zaak welke gebreken had, is teniet gegaan ten gevolge van haar slechte hoedanigheid, is het verlies voor rekening van de verkoper, die jegens de koper gehouden is tot teruggave van de prijs, en tot de overige schadevergoedingen in de twee vorige artikelen bepaald.

Maar het verlies door toeval veroorzaakt is voor rekening van de koper.

Art. 1648. De rechtsvordering op grond van koopvernietigende gebreken moet door de koper worden ingesteld binnen een korte tijd, al naar de aard van de koopvernietigende gebreken en de gebruiken van de plaats waar de koop gesloten is.

Art. 1649. Deze vordering kan niet worden ingesteld wat betreft verkopen die op rechterlijk gezag geschieden ».

B.5.1. Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 28 januari 1850 betreffende de koopvernietigende gebreken en van de wet van 25 augustus 1885 die de wetgeving

betreffende de koopvernietigende gebreken herziet, blijkt dat de wetgever heeft willen afwijken van de artikelen 1641 tot 1649 van het Burgerlijk Wetboek, voor de handel in sommige huisdieren, teneinde de rechtszekerheid te versterken.

Die parlementaire voorbereiding vermeldt het volgende :

« Door de oorzaken van de koopvernietiging noch de termijnen van de vordering te bepalen en zich te beperken tot een verwijzing naar gebruiken die kunnen variëren naar gelang van de plaatsen en waarvan het bestaan soms moeilijk vast te stellen is, doen die onvolledige bepalingen van het Wetboek, om weinig belangrijke belangen, kostbare betwistingen ontstaan; zij bezorgen de rechters vaak ernstige problemen.

Wegens het gebrek aan eenvormigheid in de termijnen van de waarborg en in de specificatie van de gebreken die de ontbinding van de overeenkomst met zich meebrengen, kan een koper op een bepaalde plaats een koop laten vernietigen, koop die hij elders, onder identieke voorwaarden, zou moeten naleven, en kan de verkoper op zijn beurt het dier waarvan hij zich op een andere markt niet zou kunnen ontdoen, op een dergelijke markt onbevreesd aanbieden zonder gevaar voor de opzegging van de verkoop » (*Parl. St.*, Kamer, 1848-1849, nr. 198, p. 1).

« De moeilijkheden voorkomen door vaste, in het hele land verplichte en publiekelijk bekende regels aan te nemen, eerlijk gemaakte overeenkomsten stabiel maken en hindernissen vermijden die de ontwikkeling van de landbouw en de handel in de weg kunnen staan, vormen een werk waarmee de wetgever, in het algemeen belang, zonder aarzeling moet instemmen » (*Parl. St.*, Senaat, 1849-1850, nr. 15, p. 1).

« Een aantal betrokkenen, de handelaars en de dierenartsen vooral, pleiten voor het Engelse systeem, met andere woorden de afschaffing van elke wet betreffende de koopvernietigende gebreken. De Regering heeft wijselijk gehandeld door die zienswijze af te wijzen en een wetgeving ter zake te handhaven. Zonder wet vallen de transacties inzake de verkoop van dieren onder het gemeen recht en in dat geval hebben de bijzondere overeenkomsten kracht van wet. Die regeling laat de kwekers op het platteland volledig over aan de willekeur van de handelaars, die hun vaak voorwaarden opleggen waarvan zij de draagwijdte niet kunnen begrijpen.

Een ander nadeel van die regeling is dat in alle transacties een derde optreedt, ofwel een dierenarts, ofwel een koopman; zowel voor de verkoper als voor de koper leidt de aanwezigheid van een derde echter steeds tot het verlies van het grootste deel van de winst.

Zodra het beginsel van de wet werd behouden, moest een dubbele hindernis worden vermeden. Enerzijds moesten de rechten van de verkoper worden gevrijwaard en moest hij worden beschermd tegen de manoeuvres van een oneerlijke koper. Anderzijds moesten de koper alle nodige middelen worden geboden om zich te verdedigen tegen de misbruiken van een weinig scrupuleuze verkoper.

De koper opofferen voor de verkoper, kwam erop neer de buitenlandse kopers van onze markten te weren en een van de voornaamste bronnen van de inkomsten van de landbouw droog te leggen.

De maatregelen die de Regering in het huidige wetsontwerp voorstelt, leveren dat dubbele resultaat op. [...]

Door sommige termijnen voor het instellen van de vordering tot koopvernietiging in te korten, kan de verkoper niet meer aansprakelijk worden gesteld voor gebreken die zich voordoen na de verkoop.

Anderzijds zijn de nieuwe termijnen wel nog toereikend om het de koper mogelijk te maken de gebreken vast te stellen die op het ogenblik van de verkoop werkelijk bestaan » (*Parl. St.*, Senaat, 1884-1885, nr. 99, pp. 1 en 2).

B.5.2. De wetgever heeft aldus, met het oog op het verzekeren van de veiligheid van de handel in huisdieren, een juridische regeling ingevoerd die afwijkt van de artikelen 1641 tot 1649 van het Burgerlijk Wetboek. Die juridische regeling beperkt de koopvernietigende gebreken die de vordering openen die voortvloeit uit artikel 1641 van het Burgerlijk Wetboek tot de ziekten en gebreken die zijn bepaald bij koninklijk besluit, en voorziet in termijnen om de vordering in te stellen die eveneens bij koninklijk besluit worden vastgesteld naar gelang van de ziekte of het gebrek en die zeer kort zijn vermits zij niet meer mogen bedragen dan dertig dagen. Wanneer is voldaan aan de bij de afwijkende wet bepaalde voorwaarden, wordt de bewijslast vergemakkelijkt voor de koper, aangezien, overeenkomstig artikel 9 van de wet van 25 augustus 1885, de koopvernietigende gebreken die binnen de gespecificeerde termijnen en volgens de voorgeschreven vormen zijn vastgesteld, zullen worden geacht te hebben bestaan op het ogenblik van de overeenkomst, behoudens tegenbewijs. De niet-naleving van de termijn om de vordering in te stellen, leidt daarentegen tot een « volkomen » verval dat « van ambtswege [zal] worden toegepast » (artikel 11). Gelet op de korte termijnen kan de vordering tot prijsvermindering, toegestaan bij artikel 1644 van het Burgerlijk Wetboek, overigens niet worden uitgeoefend (artikel 12).

B.5.3. Die regeling behandelt de kopers en verkopers van paarden anders dan de andere kopers en verkopers.

B.6.1. Hoewel de afwijkende regeling inzake koopvernietigende gebreken die van toepassing is op de verkoop van paarden zowel de rechtszekerheid als de bescherming van de kopers en verkopers voor de bij koninklijk besluit bepaalde ziekten en gebreken bevordert,

tast zij in aanzienlijke mate de rechten van de kopers aan voor de andere ziekten en gebreken, vermits zij hun elke vordering tot koopvernietiging op grond van die ziekte of dat gebrek ontnemt en geen rekening houdt met het gebruik waartoe het dier is bestemd.

B.6.2. Geen enkele wetsbepaling verbiedt de partijen evenwel de verplichtingen van de verkoper ten aanzien van de waarborg bij de verkoop van huisdieren te regelen zoals zij dat willen, waarbij de afwijkende regeling enkel bedoeld is om de privébelangen te vrijwaren.

B.6.3. Hoewel de bij de wet van 25 augustus 1885 bepaalde regeling afwijkt van de artikelen 1641 tot 1649 van het Burgerlijk Wetboek - behalve wanneer de partijen bij overeenkomst andere regelingen hebben getroffen -, wijkt zij overigens niet af van de andere bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake de verkoop. De koper kan derhalve, op grond van artikel 1110 van het Burgerlijk Wetboek, een vordering tot nietigheid instellen wegens dwaling met betrekking tot een wezenlijke kwaliteit van het verkochte voorwerp, of een vordering tot ontbinding op grond van de artikelen 1184 en 1604 van het Burgerlijk Wetboek. De artikelen 1649*bis* tot 1649*octies* van het Burgerlijk Wetboek, die de richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen ten uitvoer leggen, bieden overigens eveneens een bescherming aan de consument die voorrang moet krijgen op de bij de in het geding zijnde wet bepaalde afwijkende regeling.

B.6.4. Bijgevolg beperkt de in het geding zijnde afwijkende regeling de rechten van de kopers niet op onevenredige wijze.

B.7. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

De artikelen 1 en 2, eerste en tweede lid, van de wet van 25 augustus 1885 die de wetgeving betreffende de koopvernietigende gebreken herziet, schenden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 13 februari 2014.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels